

digi.well

Приступ дигиталној добробити деце и младих на нивоу целе школе

Маријана Пантић
Фондација Темпус

E+

Еразмус+
програм

ФТ

Фондација
Темпус

ЕВРОПСКА УНИЈА

Еразмус+ пројекат, КА2

Еразмус+
Обограђује животе, шири видике.

ФТ

Фондација
Темпус

Име:

digi.well – A whole-school approach to well-being in a digital world

Скраћеница:

digi.well

Трајање:

1. 1. 2025 – 31. 12. 2026.

Конзорцијум:

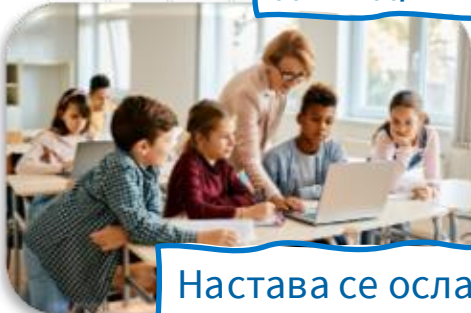
- *European Schoolnet (EUN) – координатор*
- *Foundation Tempus (FT – Serbia)*
- *Ministry of Education (MVI – Slovenia)*
- *Nora Institute (Logout – Slovenia)*
- *General-Directorate for Education of the Portuguese Ministry of Education (DGE – Portugal)*
- *Portuguese Association for Victim Support (APAV – Portugal)*

digí.well дигитална добробит

Посматра дигиталну добробит у образовном контексту.

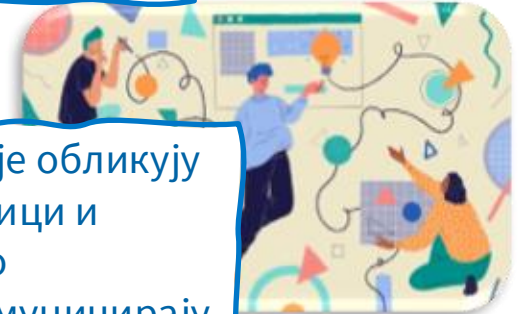

Употреба дигиталних технологија је неизоставни део одрастања и живота.

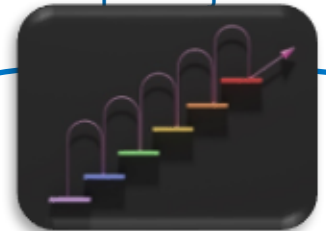

Настава се ослања на дигиталне алате како би подржала мотивисаност, креативност, интерактивност, инклузивност...

Дигиталне технологије обликују начине на које и ученици и наставници долазе до информација, уче, комуницирају, сарађују, проводе слободно време...

Дигиталне технологије утичу на когнитивни, емоционални, социјални и физички развој и добробит.

Општи циљеви пројекта *digi.well*

01

Истраживање, развијање и унапређивање приступа добробити у дигиталном окружењу на нивоу школе.

02

Развијање и примена алата за:

- самопроцену,
- јачање капацитета,
- дисеминацију и укључивање релевантних заинтересованих страна.

Приступ заснован на разумевању потреба:

- деце и младих,
- наставника,
- шире школске заједнице.

Анализа потреба – истраживања

Истраживање Уницефа “[Our Europe, Our Rights, Our Future](#)”:

- укључило је више од 10.000 деце узраста 10–17 година;
- **1/5 деце у ЕУ одраста незадовољно и забринуто за будућност.**

Резултати истраживања *WHO*-а “[A focus on adolescent mental health and well-being in Europe, central Asia and Canada](#)” / “[Spotlight on adolescent health and well-being](#)”:

- опадање нивоа задовољства животом;
- све већи број младих пријављује проблеме који утичу на њихово ментално здравље – **потиштеност и тешкоће са спавањем**;
- адолесценткиње као посебно рањива група.

Анализа потреба – извештаји

OECD PISA истраживање, извештај за 2018. годину:

- Само 2/3 петнаестогодишњака су задовољне својим животом, а тај проценат се смањило за пет процентних поена између 2015. и 2018. године.

WHR (World Happiness Report):

- Опадајући трендови у менталном здрављу и добробити деце и младих услед **свеprisутних глобалних изазова** (сиромаштво, социоекономске неједнакости, убрзање климатских промена, пандемија, ратови и глобални конфликти).

Анализа потреба – литература

Current Opinion in Psychology, volume 45

“Social media use and well-being: What we know and what we need to know”:

- Друштвене мреже **немају једнозначно негативан утицај**, већ је однос са менталним здрављем младих **сложен, контекстуалан** и условљен начином коришћења.
- Аутори одбацују поједностављену претпоставку да више коришћења директно доводи до лошијег менталног здравља.

OECD “Educating 21st Century Children – Emotional Well-being in the Digital Age”:

- **Време provedено пред екранима само по себи није добар предиктор добробити** – ефекти су мали, нелинеарни и зависни од контекста коришћења.

Анализа потреба – дефиниција дигитална добробити

Digital Youth With Sprouting Minds
“Screen time: Impacts on education and wellbeing”:

PubMed®
“Exploring the potentially positive interaction between social media and mental health; the perspectives of adolescents”

OXFORD ACADEMIC Communication Theory
“Digital Wellbeing as a Dynamic Construct”:

UNESCO 2023 Global Educational Monitoring Report

„Забрана технологије у школама може бити оправдана ако интеграција технологије не побољшава учење или ако погоршава добробит ученика. Ипак, рад са технологијом у школама, као и ризици који са тим долазе, може захтевати нешто више од саме забране.

Ученици треба да науче ризике и могућности које доноси технологија, да развију критичке вештине и да разумеју како да живе са технологијом и без ње. Штитећи ученике од нових и иновативних технологија, можемо их довести у неповољан положај.“

Специфични циљеви пројекта *digi.well*:

01

Платформа за размену искустава о добробити у дигиталном свету

02

Алат за самопроцену школа о дигиталној добробити, који омогућава наставницима и руководиоцима школа да мере и процењују свој тренутни статус, обухватајући три различите области дигиталног понашања – инфраструктуру, политику и праксу

03

Обука, смернице и материјали за школе, како би могле да развију акциони план, разумеју тренутни статус и идентификују кључне области за унапређење

04

Иновативни модели за приступ добробити у дигиталном свету на нивоу целе школе – са фокусом на улогу родитеља, спољних организација и професионалаца који пружају обуку и саветодавне услуге школама, укључујући и „helpline“ за безбедност

Активности и резултати

Интервјуи са фокус-групама

Извештај истраживања

Алат за самопроцену

Преглед резултата и евалуациони образац

Акциони план

Национални ресурси

Смернице за „стејкхолдере“ и постери за промоцију

Европске и националне активности за јачање капацитета и досезање циљних група

Интервјуи са фокус-групама - ученици

- Укупно су учествовала 142 ученика:
36 ученика узраста 11–12 година;
63 ученика узраста 13–15 година;
43 ученика узраста 16+ година.
- Родна равнотежа: 65 девојчица и 77 дечака.
- Групе (6–10 учесника) омогућиле су интеракцију и дискусију.

- Млађи ученици (11–12): дигитална добробит = безбедност, избегавање штетног садржаја, осећај заштићености.
- Ученици старости 13–14 година: свест о времену проведеном на екрану, дигитална добробит = ограничење времена на екрану, „одмор мозга“.
- Ученици старости 14–16 година: развој здравог односа према технологији, поштовање других, заштита приватности, избегавање зависности.
- Ученици старости 16+ година: дигитална добробит = позитивна и негативна искуства (забава, релаксација, стрес, анксиозност, поремећен сан).

Интервјуи са фокус-групама – наставници*

- Укупно 201 учесник на нивоу партнерских земаља и ЕУ
- Више жена је учествовало (155) него мушкараца (46), што одражава контекст школа и образовања.
- Сесије су трајале сат-сат и по; полуструктурираног формата са модератором и бележником.

- Дигитална добробит је блиско повезана са онлајн безбедношћу.
- Неопходна је здрава равнотежа између онлајн и офлајн активности.
- Школе треба да обезбеде структурирано и подстицајно окружење за постизање образовних исхода и квалитета учења.

* наставници, руководиоци школа, психолози, социјални радници, волонтери, представници *EdTech* компанија, министарстава, организација за дигиталну добробит и академских институција

Прелиминарни извештај – методологија и налази

- Комбинација анализа **литературе** о дигиталној добробити и **фокус група**.
- Укључени су ученици различитих узраста и наставници.
- Вођене су дискусије уз унапред дефинисане теме које су омогућиле отворену размену искустава.
- Налази из литературе и фокус група синтетизовани су за идентификацију главних тема и потреба, као и **формулисање препорука**.
- **Децентрализован приступ**: прилагођавање националном контексту уз очување кохерентности са циљевима пројекта.

- Ученицима често **недостају конкретни ресурси и стратегије** за саморегулацију.
- **Дигитална добробит је динамичан процес**, условљен личним навикама, карактеристикама уређаја и контекстом коришћења технологије.

- Постоји јасна потреба за **конкретним алатима и подршком** за укључивање дигиталне добробити у свакодневну наставу.
- Постоји недостатак ресурса и стратегија за **регулисање употребе дигиталних технологија у школском контексту**.
- Постоји потреба да се дигитална добробит постави као **део шире стратегије школе**, а не као изолован задатак.
- Постоји потреба за **развојем социјалних, емотивних и когнитивних компетенција ученика у дигиталном окружењу**.

digi.well – Препоручени „пут“ за школе

digi.well – Дигитална добробит у образовању

Алат за
самопроцену

Преглед
резултата

Евалуациони
образац

Акциони план

digi.well
A whole-school journey
to digital well-being

ФОНДАЦИЈА
ТЕМПУС

digi.well – Алат за самопроцену

Подржава **целошколски приступ** – укључује руководство, наставнике, ученике, родитеље и ширу заједницу.

Омогућава школама да:

- процене свој **тренутни ниво**,
- идентификују **капацитете и области за унапређење**,
- развију **акциони план**.

Основне карактеристике алата:

- Заснован на **изјавама** (*statements*) које школе процењују;
- Укључује **различите нивое** - школа, учионица, школска заједница;
- Подстиче **рефлексију и дијалог** унутар школе.

Четири области процене:

1. **Руковођење школом** (*Leadership*) – стратегија, визија и укључивање целе школске заједнице
2. **Инфраструктура и опрема** (*Infrastructure & Equipment*) – улога технологије и услови за безбедно и подржавајуће окружење
3. **Правила** (*Policy*) – постојеће политике и њихова примена у пракси
4. **Пракса** (*Practice*) – наставне праксе и укључивање дигиталне добробити у

Шта постиже:

- Развој системског приступа дигиталној добробити,
- Боље разумевање односа технологије, учења и добробити,
- Подршка школама у доношењу одрживих и информисаних одлука.

digi.well – Евалуациони образац

Евалуациони образац (*Evaluation Rubric*):

- Служи за **систематизацију** налаза из алата за самопроцену;
- Обухвата **основне стандарде** и **питања за даље размишљање** о дигиталној добробити у школи;
- Омогућава идентификацију **снага и области за унапређење**;
- Представља корак ка развоју **Акционог плана**, који планира конкретне мере и праћење напретка.

Евалуациони образац

Увод и смернице

Шта је евалуациони образац?

Честитамо на успешно попуњеном упитнику за самосталну процену дигиталне добробити!

Дошли сте до **другог корака** овог процеса.

Евалуациони образац је осмишљен да вам помогне да **протумачите резултате** и размислите о начинима на које можете да ојачате сопствену дигиталну добробит, као и тренутни приступ своје школе.

Како да попуните овај образац?

- Свако питање у упитнику за самосталну процену одговара одређеној подобласти у овом евалуационом образцу. На пример, питање А.1 у упитнику одговара подобласти А.1 у евалуационом образцу. Како бисмо поједноставили процес, питање из упитника се понавља и у свакој подобласти.
- За сваку подобласт, евалуациони образац садржи следеће податке:
 1. **Основни стандарди** – основни елементи које треба узети у обзир када приступате дигиталној добробити у овој области (у табелама у наставку, они су приказани зеленом бојом).
 2. **Питања за даље размишљање** – додатни елементи који могу

digi.well – Акциони план и шаблон

Шаблон
акционог
плана

Акциони план (*Action Plan*):

- Након самопроцене и евалуације, акциони план претвара резултате у **конкретне кораке** за унапређење дигиталне добробити у школи.
- Помоћу Акционог плана школе могу да дефинишу **приоритете, одговорности и рокове за интервенције** у четири области алата за самопроцену.
- План је структурисан тако да подстиче **практичне, временски ограничене мере** које доносе промене у свакодневном раду школе.
- Акциони план може да буде коришћен као **засебан документ школе** за праћење напретка, извештавање или унутрашњу стратегију унапређења дигиталне добробити.

digi.well – National Teacher Resources

- Помажу школама да задатке и одреднице из Акционог плана претворе у **конкретне активности у учионици**, у раду са ученицима, родитељима и другим заинтересованим странама.
- Да би материјал био лакши за коришћење, документ је подељен у **пет делова**, који омогућавају читаоцима да истраже оне секције које су им најрелевантније:

Introduction

**National
snapshots**

**The Self-Assessment
Journey on digital
well-being and
Working with parents**

**Helplines and
Support Systems**

**Ready-to-use
classroom
activities**

**National Teacher
Resources**

Full document

digi.well – промоција и обука

Серија вебинара на европском нивоу

Први вебинар – 6. 11. 2025.
Други вебинар – 30. 4. 2026.

EUNAcademy MOOC

7- 30. 9. 2026. три вебинара
(1000 учесника најмање)

Националне обуке

Од априла до октобра

Постери за промоцију

Смернице за образовну заједницу

У изради

[Kako škola neguje dobrobit dece i mladih u digitalnom svetu](#)

[Izveštaj o digitalnoj dobrobiti u školama – projekat digi.well](#)

[Novi alat za samoprocenu digitalne dobrobiti u školama](#)

[digi.well – Digitalna dobrobit u obrazovanju](#)

[EUN digi.well](#)

[Истраживање Уницефа “Our Europe, Our Rights, Our Future”:](#)
„1/5 деце у ЕУ одраста незадовољно и забринуто за будућност.“

[Истраживање WHO-а “A focus on adolescent mental health and well-being in Europe, central Asia and Canada”/“Spotlight on adolescent health and well-being”:](#)

„Опадање нивоа задовољства животом, све већи број младих пријављују проблеме који утичу на њихово ментално здравље: потиштеност и тешкоће са спавањем, адолесценткиње посебно рањива група.“

[OECD PISA истраживање, извештај за 2018. годину:](#)
„Само 2/3 петнаестогодишњака задовољне су својим“

[WHR \(World Happiness Report\):](#)

„Опадајући трендови у менталном здрављу и добробити деце и младих услед свеprisутних глобалних изазова (сиромаштво, социоекономске неједнакости, убрзање климатских промена, пандемија, ратови и глобални конфликти.“

[Current Opinion in Psychology, volume 45](#)

[“Social media use and well-being: What we know and what we need to know”:](#)

„Друштвене мреже немају једнозначно негативан утицај, већ је однос са менталним здрављем младих сложен, контекстуалан и условљен начином коришћења. Аутори одбацују поједностављену претпоставку да више коришћења директно доводи до лошијег менталног здравља.“

[OECD “Educating 21st Century Children – Emotional Well-being in the Digital Age”:](#)

„Време проведено пред екранима само по себи није добар

ЕВРОПСКА УНИЈА

Еразмус+

Обогаћује животе, шири видике.

ФОНДАЦИЈА
ТЕМПУС

Питања и одговори?

E+

Еразмус+
програм

ФТ

Фондација
Темпус

ЕВРОПСКА УНИЈА

Ом	Км	Мр	
Е+		Вм	
	Цб		Ом
Сп		Сд	
Вм		Е+	
		Км	
См			Мр
Е+		Жм	
Мр		Ор	
	Цб		Вм
Ор		Мр	
Км			
Мр		Е+	Кс
	Цб		Мр
Шм		Вм	Цб

Хвала на пажњи!